

Wprowadzenie

Komentowane przepisy mieszczą się w rozdziałach: V Konstytucji RP „Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej” (art. 145) oraz VI „Rada Ministrów i administracja rządowa” (art. 156). Łączny ich komentarz w jednym tomie znajduje uzasadnienie merytoryczne, albowiem podniesione w nich zagadnienia problemowe odnoszą się w swej warstwie treściowej do zakresu odpowiedzialności związanej ze sprawowanym urzędem czy zajmowaniem odpowiednich stanowisk państwowych. Wspólny ich element odnosi się wprost do procedury postępowania przed Trybunałem Stanu.

Tom zawiera podstawowy opis funkcjonowania Trybunału Stanu w polskich realiach ustrojowych, a także krótki rys historyczny jego działalności. Po dokonaniu analizy merytorycznej obu norm prawnych opisana została procedura postępowania przed Trybunałem Stanu. Ten zabieg zmierzał do nakreślenia podejścia ustawodawcy na przełomie lat do funkcjonowania Trybunału Stanu, a także kształtowania się odpowiedzialności postawionych przed nim osób.

Duński filozof Søren Kierkegaard w 1843 r. pisał: „Jeżeli spojrzeć się na nasze czasy, wydają się tak smutne: zastanawia się człowiek, czy istnieje jeszcze coś, co się nazywa odpowiedzialność,

czy oznacza to jeszcze cokolwiek. Wszyscy chcą rządzić, nikt nie chce ponosić odpowiedzialności. (...) Minister nie chce być odpowiedzialny, ale chce być ministrem; sekretarz stanu [chce być sekretarzem], ale nie chce być odpowiedzialny, i ostatecznie kończy się na tym, że odpowiedzialni są [jedynie] nocni stróże i zmiatacze ulic”².

Jest to doskonały wstęp do rozważań i refleksji nad tym, czy – a jeśli tak, to w jakim zakresie – politycy powinni ponieść odpowiedzialność za podejmowane działania, a także nad tym, jak szerokie winno być to pole.

Tego rodzaju refleksje przeplatane będą w treści komentarza głosami doktryny i orzecznictwa.

Niniejszy tom ukazuje się w serii komentarzy do Konstytucji RP w szerokiej redakcji naukowej prof. Marka Chmaja oraz prof. Teresy Gardockiej. Jego wewnętrzna struktura odpowiada wypracowanemu i zaakceptowanemu schematowi przyjętemu dla całej serii.

² S. Kierkegaard, *Albo-albo*, C.A. Reitzels Boghandel 1843 r. Pierwsze wydanie polskie: Państwowe Wydawnictwo Naukowe z 1973 r., w przekładzie: A. Buchner, J. Iwaszkiewicz, K. Toeplitz.